

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

14 juli 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-893751846
DOS-2026-0000774

Bijlagen

-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Zienswijze op initiatiefvoorstel Sociale veiligheid als basisvoorwaarde voor vrijheid en gelijkheid

Geachte Statenleden,

Sociale veiligheid is een fundamentele basisvoorwaarde voor de bewegingsvrijheid, participatie en brede welvaart van al onze inwoners. Een leefomgeving waarin mensen, en met name vrouwen en meisjes, zich onbezorgd kunnen bewegen, vormt het fundament van een vrije en gelijkwaardige samenleving. Wij danken de initiatiefnemers (D66 en PRO) dan ook voor hun betrokkenheid en het agenderen van dit belangrijke thema.

In het initiatiefvoorstel lezen wij waardevolle handvatten om binnen bestaande provinciale taken meer aandacht te geven aan de manier waarop inwoners hun leefomgeving ervaren. Het versterken van onze rol als verbindend middenbestuur op dit vlak onderschrijven wij.

Het is positief om te zien hoe de ambities uit dit voorstel nauw aansluiten op het provinciale Plan van Aanpak Sociale Veiligheid (naar aanleiding van motie 1856), dat gelijktijdig in uw Staten wordt behandeld. Beide stukken versterken elkaar op natuurlijke wijze: waar ons Plan van Aanpak de directe, lopende acties en kaders uitzet, biedt dit initiatiefvoorstel een waardevolle verbreding en aanvullende borging van dit belangrijke thema voor de langere termijn. Samen vormen zij een dekkend en krachtig fundament voor onze provincie.

Met deze brief leggen wij u onze zienswijze voor op het voorstel, waarvoor een totaalbudget van € 4.085.000,- voor de periode 2027-2030 wordt gevraagd, te dekken uit de algemene reserve. Wij adviseren uw Staten positief op de onderdelen B, C, D en E. Vanwege de risico's rondom het verwachtingenmanagement richting onze inwoners, de reeds lopende participatietrajecten en de overlap met lokale systemen adviseren wij negatief op onderdeel A. Hieronder lichten wij onze argumentatie per onderdeel toe.

B. Inventarisatie gemeenten „Veilig Zuid-Holland”

Advies: Positief.

Het ophalen van de specifieke behoeften, knelpunten en succesvolle praktijkvoorbeelden bij onze gemeentelijke partners is in onze ogen de juiste route. Dit stelt ons in staat om als provincie gericht bij te dragen op de plekken waar we de meeste maatschappelijke

meerwaarde kunnen leveren. Door deze inventarisatie kunnen we per situatie maatwerk bieden. In het ene geval ligt de provinciale rol in het bieden van een verbindend podium om gemeenten en vervoerders bij elkaar te brengen. In een ander geval kunnen we ondersteunen met gerichte kennisdeling of wijzen op bestaande regelingen. We gaan hierover graag in gesprek met onze regiopartners.

Reflectie op ons handelingskader: Om dit proces zuiver te houden, plaatsen wij de kanttekening dat de uitkomsten moeten landen in een visie op ons eigen provinciaal handelingskader en uitdrukkelijk niet in het Omgevingsbeleid. Het is geen instrument waarmee we gemeenten regels opleggen: zij hebben hun eigen bevoegdheden op dit vlak. Een helder perspectief op hoe onze rollen zich tot elkaar verhouden is daarbij essentieel. We steunen het voorstel om de uitkomsten te bespreken en stellen een technische sessie met uw Staten voor.

C. Provinciale Kennis- en Innovatiesessie & Toolkit

Advies: Positief.

- **De Kennissessie:** Het organiseren van een provinciale kennis- en innovatiesessie met gemeenten, vervoerders, ontwerpers, kennisinstellingen en ervaringsdeskundigen ondersteunen wij. Het is een goede kans om de inzichten uit het Studio Elsewhere-onderzoek ('Nieuwe zichtlijnen') en de nieuwe gemeentelijke inventarisatie samen te brengen.
- **De Toolkit:** Het proactief delen van checklists en stappenplannen met onze partners past bij onze rol. Wij onderschrijven dit idee dan ook. Vanuit de uitvoering zullen we bezien hoe we een digitale kennisbank goed en zorgvuldig kunnen opbouwen. Op die manier borgen we dat we correct omgaan met het auteursrecht van externe publicaties én managen we de verwachtingen richting inwoners over de herkomst van de onderzoeken.
- **Borging in 'Gezond Ontwerpen':** De aanpak Gezond Ontwerpen is een bewezen, succesvolle methodiek binnen ons bestuur om samen met partners en inwoners gezonde wijken vorm te geven. Het toevoegen van een specifieke zevende module 'Sociale Veiligheid' is een mooie en logische doorontwikkeling die we willen realiseren binnen het voorgestelde budget van €20.000,-.
 - *Voorgestelde versnelling:* Het momentum voor gezond en inclusief ontwerpen is nu. In plaats van te wachten op de kennissessie in het najaar van 2027, stelt het college voor om direct te starten met de ontwikkeling van deze module. We beschikken met de resultaten van Studio Elsewhere en de aanstaande gemeentelijke inventarisatie al over een zeer vruchtbare basis. Door nu door te pakken, kunnen we lopende ruimtelijke projecten direct verrijken met deze cruciale veiligheidsaspecten.

D. Sociale veiligheid verwerken in de Omgevingsvisie en het IPO

Advies: Positief.

Wij ondersteunen de voorgestelde strategische verankering in de Omgevingsvisie. Het expliciet opnemen van sociale veiligheid binnen de paragraaf Brede Welvaart is een duidelijk signaal. Hiermee geven we dit thema een formele plek in ons langetermijnbeleid voor de fysieke leefomgeving. Het is een passende manier om sociale veiligheid mee te wegen bij

grote ruimtelijke en mobiliteitsopgaven, zonder dat we op de stoel van gemeenten gaan zitten.

Ook het voorstel om dit onderwerp te agenderen binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) steunen wij. Als provincie Zuid-Holland delen we hierin graag onze ervaringen binnen de bestuurlijke adviescommissie, om zo de dialoog over sociale veiligheid in het fysieke domein interprovinciaal te stimuleren.

E. Subsidieregeling New Towns en NPLV-gebieden

Advies: Positief.

Dit onderdeel vormt een belangrijk element van het initiatiefvoorstel, en als Gedeputeerde Staten adviseren wij hier dan ook positief op. Het reserveren van €4 miljoen voor de periode 2027-2030 is een substantiële, maar beargumenteerde investering uit de algemene middelen.

In onze provincie zien we dat de brede welvaart, de leefbaarheid en de sociale veiligheid onder druk staan in de New Towns (Zoetermeer, Nissewaard en Capelle aan den IJssel) en de zeven vastgestelde NPLV-gebieden (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) in Zuid-Holland. Het gaat hierbij om de kwetsbare gebieden Delft-West, Den Haag Zuidwest, Dordrecht West, Rotterdam-Zuid, Schiedam Nieuwland en Oost en Vlaardingen Westwijk. Deze subsidieregeling biedt ons de kans om de problematiek in deze wijken in samenhang aan te pakken.

Wij zien drie meerwaarden in deze regeling:

1. **Het multiplier-effect:** Onze provinciale bijdrage kan fungeren als vliegwiel voor de bestaande Rijksbijdragen voor NPLV-gebieden. Het stimuleert cofinanciering vanuit gemeenten en corporaties, waardoor de uiteindelijke maatschappelijke investering groter wordt.
2. **Sociale samenhang** en kwaliteit: De focus ligt op de koppeling tussen de fysieke inrichting en de sociale structuur van een wijk. Door te investeren in overzichtelijke en inclusieve ontmoetingsplekken versterken we de sociale samenhang en het gebruik van de openbare ruimte. Middels deze ingrepen wordt de sociale veiligheid versterkt.
3. **Opvolging PARK-advies:** Deze regeling geeft concreet invulling aan het recente advies van de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK), '[Investeren in kwetsbare kansrijke wijken](#)'.

Wij ondersteunen de kaders die de initiatiefnemers hebben geformuleerd. Projecten moeten aantoonbaar de fysiek-ruimtelijke veiligheid vergroten (denk aan zichtlijnen en verlichting) en inclusieve ontmoetingen faciliteren. Met deze regeling van €1 miljoen per jaar kan de provincie bijdragen aan een langdurige verbetering in de wijken waar de behoefte het grootst is.

A. Uitvraag naar inwoners van Zuid-Holland (Enquête & OV-meldpunt)

Advies: Negatief vanwege verwachtingenmanagement, overlap met aanstaande trajecten en lokale systemen.

Hoewel wij de intentie om de stem van de inwoner direct te horen volledig delen, moeten wij over een provinciebrede uitvraag en de uitbreiding van het ov-meldpunt negatief adviseren. De argumenten hiervoor wegen als volgt:

- **Verwachtingenmanagement:** Het grootste risico van een dergelijke grootschalige uitvraag ligt in de verwachtingen die we daarmee wekken. Het signaleert naar inwoners dat wij als provincie deze specifieke locaties ook direct kunnen aanpassen of herstellen. In de praktijk vallen deze plekken echter bijna altijd onder de verantwoordelijkheid van gemeenten of regiopartners. Zelfs als we vooraf heldere toelichting op de website plaatsen, blijft de kans op teleurstelling onder inwoners en partners groot wanneer de feitelijke opvolging buiten onze macht ligt. Juist omdat we de inwoner serieus nemen, willen we dit voorkomen.
- **Bepaalde effectiviteit en overlap:** De stem van de inwoner op dit thema staat al centraal via diverse lopende, effectieve participatietrajecten. Zo benutten we het burgerberaad 'Toekomstbestendige wijken voor iedereen', loopt de enquête 'Ik help mee voor een veiliger OV' tot 1 augustus 2026 en organiseren we in het najaar van 2026 een gerichte Inwonersdag 'Sociale veiligheid bij OV-haltes'. Een extra provinciaal kanaal om informatie over ditzelfde thema op te halen zorgt voor overlap. Bovendien maken gemeenten al gebruik van eigen, beproefde systemen (zoals BuitenBeter of Fixi), een extra provinciale laag zorgt mogelijk voor verwarring bij onze inwoners.
- **Arbeidscapaciteit en uitvoerbaarheid:** De praktijk bij onze buurprovincie dwingt ons tot realisme. Noord-Holland heeft een soortgelijk digitaal meldpunt opgericht en kampt met zeer lange doorlooptijden door de enorme stroom reacties. Het inrichten, technisch onderhouden en vooral het handmatig beoordelen van meldingen, de persoonlijke terugkoppeling en het doorzetten naar gemeenten trekt een te grote wissel op onze ambtelijke organisatie. Dit kan binnen de huidige werkzaamheden simpelweg niet worden opgevangen.
- **Uitbreiding OV-meldpunt met fotomogelijkheid:** Het bestaande Zuid-Hollandse OV-meldpunt betrof een tijdelijk onderzoek naar provinciale haltes dat per 1 augustus 2026 wordt afgerond. De resultaten en vervolgstappen worden binnenkort via een brief van gedeputeerde Van Dijken gedeeld. Het achteraf toevoegen van een fotomogelijkheid is voor dit afgeronde traject niet meer mogelijk, maar nemen we wel mee als ontwerpelement voor toekomstig onderzoek.

Conclusie

Namens Gedeputeerde Staten complimenteren wij de indieners met dit doordachte initiatiefvoorstel. Het nodigt uit tot een kritische blik op de manier waarop wij de fysieke leefomgeving inrichten.

Met het overnemen van de voorstellen B, C, D en E, en het heroverwegen van de opzet van onderdeel A, ligt er een realistische en impactvolle aanpak. Hiermee zetten we gezamenlijk de nodige stappen om de sociale veiligheid, en in het bijzonder die van vrouwen en meisjes, in onze provincie structureel en langjarig te verbeteren.

Wij zien de bespreking in uw Staten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter,

mr. A.W. Kolff